

HISTORIAALLINEN AIKAKAUSKIRJA

105. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Pirjo Markkola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Tiina Kinnunen, Marko Lamberg, Marko Tikka

Hallitus: Pirkko Leino-Kaukiainen (pj.), Harri Rinta-aho (vpj.), Pauli Kettunen,

Tuomo Lappalainen, Katariina Mustakallio, Heikki Talvitie

Ulkoasu: Heikki Kallioma

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Pirjo Markkola, Ympäristöhistoriaa ilmastomuutoksen aikakaudella

Itämeren ympäristöhistoriaa

Toim. *Simo Laakkonen*

Simo Laakkonen, Itämeren alue – vailla merta ja historiaa

Sari Laurila, Itämeren ympäristötutkimus Suomessa ennen 1960-lukua

Paula Schönach, Vantaanjoen suojeluyhteistyö toisen maailmansodan jälkeen

Elina Luotonen, Ouran karit. Merikarvian saaristorannikko paikallisessa ympäristötietämyksessä

Tuomas Räsänen – Simo Laakkonen, Suomen ja Neuvostoliiton ympäristöyhteistyön alkuvaiheet

Kolumni

Yrjö Haila, Ympäristön moninaiset merkitykset

Tutkimuksia

Anne Ollila, Sukupuoli – merkkejä ja merkityksiä

Keskustelua

Antti Laine, Lapsia piikkilangan takana eli historian monta totuutta

Jubani Sarsila, Juslenius menettää pronssisen mitalin

Syväluotaus

Sari Autio-Sarasma, Suomalaiset suuressa idässä

Arvosteluja

J. R. Mc Neill ja William H. Mc Neill, Verkottunut ihmiskunta. Yleiskatsaus maailmanhistoriaan (*Mirkka Lappalainen*)

Gabriel Bladh – Christer Kuvaja (toim.), Kahden puolen Pohjanlahtea I. Ihmisiä, yhteisöjä ja aatteita Ruotsissa ja Suomessa 1500-luvulta 1900-luvulle (*Petri Karonen*)

Carina Nynäs, Jag ser klart? Synen på den heliga Birgitta i svenska 1900-talsbiografier (*Eva Ahl*)

Georgely Romsichs, Myth and Remembrance. The Dissolution of the Habsburg Empire in the Memoir Literature of the Austro-Hungarian Political Elite (*Mari Vares*)

Kustaa H. J. Vilkkunen, Paholaisen sota (*Raisa Maria Toivo*)

Katja Huomo, ”Perkeleen kieli” – suomen kieli ja poliittisesti korrekki tiede 1800-luvulla (*Katja Häkkinen*)

Marina Vituhnovskaja, Rossijskaja Karelija i karely v imperskoi politike Rossii, 1905–1917 (*Markku Kangaspuro*)

Marko Tikka, Valkoisen hämärän maa? Suojeluskunnat, virkavalta ja kansa 1918–1921 (*Erkki Vasara*)

Pirkko Kanervo, Italia ja Suomen talvisota. Il Duce Mussolini maailman urheimman kansan apuna (*Heikki Ylikangas*)

Ohto Manninen, Kerttu Nuorteva. Neuvostokautotar vakoilujohtajana (*Elina Katainen*)

Pekka Nevalainen, Karjalan kansaa valistamassa. Itä-Karjalan paikalliset opintielä Suomessa (*Jukka Rantala*)

Jukka Koivisto, Päiviö Hetemäki. Sovinnontekijä; Jukka Tarkka, Isänmaan unilukkari. Päiviö Hetemäen yhteiskunnallinen elämäntyö (*Vesa Vares*)

Pekka Lilja & Kulle Raig, Urho Kekkonen ja Viro (*Heikki Roiko-Jokela*)

Jung Chang ja Jon Halliday, Mao (*Lauri Paltemaa*)

Markku Hokkanen, Quests for Health in Colonial Society. Scottish Missionaries and Medical Culture in the Northern Malawi Region, 1875–1930 (*Jan Kubanen*)

Olli Löytty, Ambomaamme. Suomalaisen lähetyskirjallisuuden me ja muut (*Pirjo Markkola*)

Seppo Sivonen, Aasian kaupunkivalttioiden historia: Hong Kong, Macao ja Singapore (*Tiina H. Aivaksinen*)

Ilmari Susiluoto, Suuruuden laskuoppi. Venäläisen tietoyhteiskunnan synty ja kehitys (*Simo Leisti*)

Tiedemaailma

Päiviö Tommila, Jutikkala – vuosisadan akateemikko

Toivo Nygård, Monipuolinen historiantutkija ja vaikuttaja Mauno Jokipii

Palkittuja

Kirjoittajat

Notes on the contents

Kannen kuvat: Jyrki Toivanen, Lehtikuva/Kimmo Taskinen.

1

4

9

22

34

43

57

59

67

78

80

84

86

90

93

95

96

102

105

108

113

115

117

119

121

124

126

127

129

131

134

136

137

138